

BIOTECHNOLOGINIŲ SPRENDIMŲ INTEGRAVIMAS Į PIENININKYSTĖS ŪKIŲ PRAKTIKĄ: GALVIJŲ KREKENŲ KOKYBĖS GERINIMAS IR FUNKCIONALIŲJŲ SAVYBIŲ SUTEIKIMAS

Naujagimiams veršeliams krekenos yra gyvybiškai svarbios ir būtinos imuniteto formavimuisi. Krekenų sudėtis yra unikali, tačiau labai kintanti, o tai priklauso nuo daugelio veiksnių, įskaitant ir ūkiuose taikomus jų konservavimo būdus. Dėl šių priežasčių krekenų kokybės kontrolė įgauna ypatingą svarbą, nes galvijų krekenų kokybė turi tiesioginį ryšį su naujagimių veršelių sveikatingumu.

Gamybinėje praktikoje laikomasi nuostatos kad, po apsiveršiavimo karvė pamelžiama valandos bėgyje, ištiriama slapto mastito atžvilgiu ir įsitikinus, kad karvė neserga mastitu, kolostrometro pagalba nustatomas imunoglobulinų kiekis krekenose. Jeigu krekenose nustatomas imunogamaglobulinų kiekis ne mažesnis nei 80 g/l, jos girdome veršeliui. Krekenas, kuriose imunoglobulinų koncentracija mažesnė nei 80 g/l galima sugirdyti 2 – 3 dienų amžiaus veršeliui, o naujagimiui girdome kitos karvės kokybiškas krekenas arba anksčiau užšaldytas, krekenas atšildome ir girdome veršeliui.

Geros kokybės krekenos sumažina veršelių sergamumą. Be to, krekenų kokybė turi įtakos ir visos bandos sveikatingumui vėlesniuose gyvūnų gyvenimo etapuose. Kontroliuojant galvijų krekenų kokybę galima pasiekti ne tik aukštesnę jų kokybę, bet ir sumažinti antibiotikų sunaudojimą pieno ūkiuose. Projektas „Biotechnologinių sprendimų galvijų krekenų kokybei gerinti ir pridėtinėms funkcionaliosioms savybėms suteikti integravimas pienininkystės ūkiuose“ (Nr. 35BV-KK-21-1-08704) siekė pademonstruoti ir paskatinti diegti novatoriškus biotechnologinius sprendimus pienininkystės ūkiuose, kurie padėtų pagerinti galvijų krekenų kokybę ir suteiktų joms pridėtinės vertės bei funkcionaliųjų savybių.

Projekto metu, partnerių ūkiuose atlikta krekenų kokybės ir biosaugos rodiklių analizė, nustatyti veiksniai, lemiantys jų kokybę, tokie kaip tešmens sveikatingumas, karvių kraujo rodikliai ir pašarai. Projekto metu ūkiuose įdiegtos krekenų modifikavimo biotechnologijos yra prieinamos visiems – jos nereikalauja specialios įrangos ir gali būti diegiamos tiek tradiciniuose, tiek ir ekologiškuose ūkiuose.

Visus besidominčius inovatyviomis biotechnologijomis ir planuojantiems diegti naujoves ūkius ir ūkininkuskviečiame kreiptis ir bendradarbiauti su Lietuvos sveikatos mokslų universiteto, Gyvūnų mokslų fakulteto Gyvūnų auginimo technologijų instituto vadovę prof. Elena Bartkienę (gmf.dekanatas@lsmu.lt; elena.bartkiene@lsmu.lt).